

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2009

Věra Švadlenková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Družstva
Věra Švadlenková

Bakalářská práce
2009

Zadání práce

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 17. 4. 2009

Věra Švadlenková

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá problematikou podnikání, přičemž největší část je věnována družstvům. V teoretické části se zaměřuji na historický vývoj a obecnou charakteristiku družstev, kterou jsem doplnila nejdůležitějšími informacemi o ostatních formách podnikání. Praktická část zahrnuje historický vývoj zemědělského družstva Bylany a jeho hospodaření.

KLÍČOVÁ SLOVA

podnikání, obchodní společnosti, družstva, družstevnictví, mezinárodní družstevní svaz

TITLE

Cooperative

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with business, the largest part is devoted to cooperatives. The theoretical part is focused on the historical development and general characteristics of cooperatives, and is complemented by the most important information about other forms of business. The practical part includes historical development of agricultural cooperatives Bylany and its management.

KEYWORDS

business, commercial companies, cooperatives, cooperatives, international co-operative union

OBSAH

1.	Vymezení základních pojmů	8
1.1.	Podnikání	8
1.2.	Podnikatel	8
1.3.	Podnik, organizační složka podniku a provozovna	9
1.4.	Obchodní rejstřík	9
1.5.	Obchodní firma	10
1.6.	Prokura	10
1.7.	Živnost	10
1.8.	Živnostenský list	11
1.9.	Koncesní listina	12
1.10.	Živnostenský rejstřík	12
2.	Obchodní společnosti	13
2.1.	Osobní obchodní společnosti	13
2.1.1.	Veřejná obchodní společnost	13
2.1.2.	Komanditní společnost	14
2.2.	Kapitálové obchodní společnosti	16
2.2.1.	Společnost s ručením omezeným	16
2.2.2.	Akciová společnost	18
2.3.	Nadnárodní formy společností	21
2.3.1.	Evropské hospodářské zájmové sdružení	21
2.3.2.	Evropská společnost	22
2.3.3.	Evropská družstevní společnost	23
3.	Družstvo	25
3.1.	Vývoj družstev a vznik MDS	25
3.1.1.	Vznik prvních družstev	25
3.1.2.	Počátky mezinárodní spolupráce	29
3.1.3.	Období 1. světové války a meziválečné období	30
3.1.4.	Období 2. světové války a poválečné období	31
3.1.5.	Novodobé družstevnictví	32
3.2.	Charakteristika družstva	32
3.2.1.	Charakteristické znaky družstva	32
3.2.2.	Založení družstva	33
3.2.3.	Vznik družstva	33
3.2.4.	Principy družstevnictví a základní znaky družstva	34
3.2.5.	Stanovy družstva	35
3.2.6.	Vznik členství v družstvu	36
3.2.7.	Orgány družstva	37
3.2.8.	Účetnictví družstva a rozdělení zisku	41
3.2.9.	Zánik členství v družstvu	41
3.2.10.	Zrušení a zánik družstva	42
3.3.	Charakteristika konkrétního družstva	43
3.3.1.	Historický vývoj Družstva Bylany	43
3.3.2.	Základní údaje	45
3.3.3.	Předmět podnikání družstva	46
3.4.	Analýza konkrétního družstva	47
3.4.1.	Dotace poskytnuté ze Státního rozpočtu a Fondu	48

3.4.2. Dotace poskytnuté na Podporu ozdravování plodin	49
3.4.3. Grafické znázornění poskytnutých dotací	49
3.4.4. Zisk družstva	50
3.5. Přílohy	51
3.5.1. Členové představenstva	51
3.5.2. Výpis z obchodního rejstříku	51
Závěr	54
Zdroje	55
Tabulka 1 – Dotace poskytnuté ze SR	48
Tabulka 2 – Dotace na Podporu ozdravování plodin	49
Tabulka 3 – Zisk v letech 2003 – 2008	50
Graf 1 – Dotace na ozdravování polních a speciálních plodin	49
Graf 2 – Zisk v letech 2003 - 2008	50
Příloha 1 - Představenstvo	51
Příloha 2 - Výpis z obchodního rejstříku	53

1. Vymezení základních pojmů

1.1. Podnikání

Pojem podnikání je jedním z nejdůležitějších pojmů. Podle obchodního zákoníku se jím rozumí „Soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“¹

Mezi základní znaky podnikání tedy patří soustavnost, samostatnost, provádění dané činnosti pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Nejdůležitějším se pak pro podnikatele jeví účel, kterým je dosažení zisku.

Je-li podnikatelská činnost vykonávána bez oprávnění nebo byla-li tato činnost podnikateli zakázána, jedná se o neoprávněné podnikání.

1.2. Podnikatel

Za podnikatele se pokládá každá osoba, ať už fyzická nebo právnická, která vykonává jakoukoliv podnikatelskou činnost.

Živnostenský zákon definuje podnikatele jako osobu, která získala živnostenské oprávnění. S pojmem podnikatel se můžeme setkat i v obchodním zákoníku, kde má tento pojem daleko širší význam. Může se jednat o:

- a) osobu, která je zapsaná v obchodním rejstříku,
- b) osobu zapsanou ve zvláštní evidenci pokud např. provozuje zemědělskou výrobu,
- c) osobu, která provozuje podnikání na základě živnostenského oprávnění,
- d) osobu, která provozuje podnikání podle zvláštních právních předpisů.

Podnikatel, fyzická osoba, může jednat buď osobně nebo prostřednictvím svého zástupce. Za právnickou osobu jedná statutární orgán nebo jeho zástupce.

¹ § 2 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

1.3. Podnik, organizační složka podniku a provozovna

Důležitými pojmy jsou také podnik, organizační složka podniku a provozovna. Pod pojmem podnik se skrývají veškeré hmotné, nehmotné a osobní složky, které se používají k podnikání. Organizační složkou podniku je např. odštěpný závod, který musí být zapsaný v obchodním rejstříku. Provozovnou se rozumí jakýkoliv prostor, který je označen buď obchodní firmou nebo jménem či názvem podnikatele, který v něm provádí podnikatelskou činnost.

1.4. Obchodní rejstřík

Obchodní rejstřík je veřejný, elektronicky vedený a všem přístupný seznam, jehož součástí je sbírka listin. Vede ho rejstříkový soud a zapisují se do něho zákonem stanovené údaje o podnikatelích.

Mezi povinně zapisované údaje patří:

- a) firma, sídlo právnické osoby, bydliště a místo podnikání osoby fyzické,
- b) předmět podnikání,
- c) právní forma právnické osoby,
- d) rodné číslo nebo datum narození fyzické osoby,
- e) identifikační číslo přidělené rejstříkovým soudem,
- f) jméno a bydliště statutárního orgánu a způsob, jak za právnickou osobu jedná,
- g) den vzniku a zániku funkce statutárního orgánu,
- h) jméno a bydliště prokuristy,
- i) apod.²

Sbírka listin obsahuje zejména:

- a) společenské smlouvy,
- b) zakladatelské smlouvy,
- c) zakladatelské listiny,
- d) rozhodnutí o volbě nebo jmenování a odvolání z funkce,
- e) výroční zprávy,

² § 35 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- f) účetní závěrky,
- g) podpisové vzory osob oprávněných jednat za právnickou osobu,
- h) apod.

1.5. Obchodní firma

Obchodní firmou se rozumí název, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku.³

Podle obchodního zákoníku musí podnikatelé svůj název tvořit na základě toho, zda se jedná o fyzickou osobu, právnickou osobu nebo družstvo. Jedná-li se o fyzickou osobu, v názvu firmy se musí vždy objevit jméno a příjmení dané osoby, případně lze připojit určitý dodatek, např. Novák a syn. U právnických osob musí být součástí firmy i právní forma společnosti.

Mezi základní principy tvorby obchodní firmy patří nezaměnitelnost, neklamavost, priorita a zákonem stanovený povinný obsah.⁴

1.6. Prokura

Prokura představuje zvláštní druh plné moci. Lze ji udělit pouze fyzické osobě a vždy se musí nechat zapsat do obchodního rejstříku. Prokurou podnikatel zmocňuje oprávněnou osobu, tzv. prokuristu, ke všem právním úkonům, k nimž při provozu podniku dochází.⁵

1.7. Živnost

Živnost je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.⁶

³ § 8 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁴ Bartošíková, 1998, s. 30

⁵ § 14 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁶ § 1 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

Aby mohl podnikatel provozovat živnost, musí splňovat několik podmínek. Ty se člení na všeobecné a zvláštní.

Mezi všeobecné podmínky provozování živnosti patří:

- a) plnoletost,
- b) způsobilost k právním úkonům,
- c) bezúhonnost,
- d) potvrzení o tom, že daná osoba nemá žádné daňové nedoplatky a nedoplatky na pojistném.

Zvláštní podmínky provozování živností jsou stanoveny zákonem a může se jednat např. o odbornou nebo jinou způsobilost. Jako příklad lze uvést kvalifikaci, spolehlivost, praxi apod.

Živnosti můžeme dělit na ohlašovací a koncesované. Ohlašovací živnosti se dále dělí na vázané, volné a řemeslné.

U ohlašovacích živností vzniká oprávnění provozovat živnost na základě ohlášení u příslušného živnostenského úřadu. Daný živnostník ovšem musí splňovat veškeré podmínky, v opačném případě by ke vzniku živnostenského oprávnění nedošlo.

Podmínkou pro vznik řemeslné živnosti je odborná způsobilost získaná vyučením v oboru. Vázané živnosti jsou živnosti, kde podmínkou provozování je odborná způsobilost získaná jinak. Volné živnosti jsou takové, kde není stanovena jako podmínka provozování žádná odborná způsobilost.⁷

Pro vykonávání koncesované živnosti je zapotřebí získat státní povolení. Předpokladem provozování koncesované živnosti je splnění všech podmínek a získání koncesní listiny.

1.8. Živnostenský list

Živnostenský list představuje osvědčení pro vykonávání ohlašovacích živností. Pro jeho získání je zapotřebí ohlásit živnost na příslušném živnostenském úřadě a ten, pokud jsou splněny veškeré podmínky musí vydat do 15 dnů živnostenský list.

⁷ Bartošíková, 1998, s. 42

1.9. Koncesní listina

Pro získání koncesní listiny musí uchazeč podat žádost o koncesi u příslušného živnostenského úřadu. Ten má lhůtu 60 dnů na zjištění, zda splňuje veškeré podmínky. Jsou-li tyto podmínky splněny, živnostenský úřad vydá rozhodnutí o udělení koncese a do 15 dnů od nabytí právní moci musí být koncesní listina vydána.

1.10. Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík je stejně jako obchodní rejstřík veřejný seznam, do kterého se zapisují živnostníci a některé údaje o nich. Jde např. o:

- a) jméno, místo podnikání, bydliště, rodné číslo a identifikační číslo fyzické osoby,
- b) firmu, sídlo a identifikační číslo právnické osoby,
- c) předmět podnikání,
- d) druh živnosti,
- e) provozovny,
- f) dobu platnosti živnostenského listu nebo koncesní listiny,
- g) datum vzniku živnostenského oprávnění,
- h) datum zahájení provozování živnosti,
- i) datum zániku živnostenského oprávnění,
- j) překážky provozování živnosti,
- k) apod.⁸

⁸ Bartošíková, 1998, s. 55

2. Obchodní společnosti

Obchodní společnost je právnickou osobou založenou za účelem podnikání.⁹ Podle obchodního zákoníku rozlišujeme několik typů obchodních společností. Jedná se o:

- a) veřejnou obchodní společnost,
- b) komanditní společnost,
- c) společnost s ručením omezeným,
- d) akciovou společnost,
- e) evropskou společnost,
- f) evropské hospodářské zájmové sdružení,
- g) evropskou družstevní společnost.

Tyto společnosti můžeme rozdělit na dvě velké skupiny. Jedná se o osobní obchodní společnosti a kapitálové obchodní společnosti. Rozdíl mezi danými skupinami je zejména ve vkladové povinnosti a v ručení za závazky společnosti.

2.1. Osobní obchodní společnosti

Mezi osobní obchodní společnosti se řadí veřejná obchodní společnost (v.o.s.) a komanditní společnost (k.s.). Společníci těchto společností nemusí vkládat žádný základní vklad, ale za závazky, až na výjimky, ručí celým svým majetkem.

2.1.1. Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost je založena podpisem společenské smlouvy, na které musí být podpisy všech společníků úředně ověřeny. Ve smlouvě nesmí chybět název a sídlo firmy, dále pak jakou činností se společnost zabývá. Nedílnou součástí společenské smlouvy je seznam všech společníků. Po podpisu smlouvy dochází k podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku.

⁹ § 56 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Společníkem veřejné obchodní společnosti se může stát jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, která splňuje všeobecné podmínky provozování živnosti. Nesmí ovšem být zároveň členem jiné společnosti, která má neomezené ručení.

Pro založení takovéto formy společnosti je nutná účast minimálně dvou osob, proto je někdy veřejná obchodní společnost považována za sdružení podnikatelů bez právní subjektivity.

Každý společník má jak majetková, tak i nemajetková práva. Nemajetkovým právem je třeba právo na řízení a vedení společnosti, právo účastnit se jednání, rozhodovat o významných záležitostech, právo být statutárním orgánem, což je jediný povinný orgán této společnosti, apod.. Majetkovým právem je pak právo na zisk, na vypořádání a na likvidační zůstatek při zániku společnosti.

Členství ve společnosti může společník ukončit na základě svého vlastního rozhodnutí výpovědí nebo vystoupením ze společnosti. Mimo to členství zaniká i smrtí fyzické osoby, zánikem právnické osoby, prohlášením konkurzu na danou osobu, zbavením způsobilosti k právním úkonům nebo úplným zánikem vlastní společnosti apod.. Nejčastějšími příčinami zániku celé společnosti je uplynutí doby, na kterou byla uzavřena společenská smlouva, rozhodnutí soudu nebo nesplnění podmínek pro existenci v.o.s..

2.1.2. Komanditní společnost

Komanditní společnost kombinuje prvky osobních a kapitálových společností, ale většinou ji řadíme mezi společnosti osobní. Hlavním znakem společnosti jsou dvě skupiny společníků, tzv. komanditisté a komplementáři. Z toho vyplývá, že k založení komanditní společnosti stačí účast dvou osob, z nichž jedna osoba má funkci komanditisty a druhá vykonává funkci komplementáře. Společnost je založena podpisem společenské smlouvy, ve které nesmí chybět úřední ověření podpisů všech společníků, firma a sídlo komanditní společnosti, předmět podnikání, identifikace společníků, seznam komanditistů a komplementářů a vklady komanditistů. Následuje podání návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku. Teprve zápisem do obchodního rejstříku společnost vzniká.

Jak již bylo výše zmíněno, společnost tvoří dva typy společníků, komanditisté a komplementáři, z nichž každý má jiná práva a povinnosti, ale i funkce a úkoly. Komplementářem se může stát jak fyzická, tak i právnická osoba za podmínky, že není společníkem v jiné komanditní nebo ve veřejné obchodní společnosti. Hlavním důvodem je skutečnost, že komplementáři řídí společnost, a proto musí za závazky ručit celým svým majetkem. Dále mají právo vykonávat funkci statutárního orgánu. Mezi hlavní povinnost patří výkon funkce s „péčí řádného hospodáře“. Platí pro ně navíc i zákaz konkurence.

Druhou skupinu společníků mohou tvořit jak právnické, tak i fyzické osoby, které navíc nemusí být zletilé. Za nezletilce podepisuje smlouvu a plní práva a povinnosti její zákonný zástupce. Nemusí ani splňovat žádné zvláštní ani všeobecné podmínky. Za závazky ručí komanditisté pouze do výše svého nesplaceného vkladu, který podle zákona činí minimálně 5 000 Kč. Pokud by komanditista uzavřel za společnost nějakou smlouvu, byl by za ni odpovědný a musel by ručit za veškeré závazky vyplývající z této smlouvy celým svým majetkem. Komanditistům je právo řídit společnost odepřeno, ale zato mají kontrolní a informační práva.

Obě skupiny mají společně nárok na majetková práva, tedy právo na podíl na zisku, na likvidačním zůstatku a na vypořádací podíl. Nesmí chybět ani právo účastnit se zvláštních rozhodnutí o změně společnosti.

Účast komplementářů i komanditistů na komanditní společnosti shodně zaniká:

- a) zánikem komanditní společnosti,
- b) smrtí společníka,
- c) zánikem společníka – právnické osoby,
- d) prohlášením konkurzu na majetek společníka nebo zamítnutím návrhu na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku,
- e) pravomocným nařízením výkonu rozhodnutí postižením podílu společníka nebo vydáním exekučního příkazu k postižení podílu společníka po právní moci usnesení o nařízení exekuce.¹⁰

¹⁰ Bartošiková, 1998, s. 140

Komplementářům může být ukončena účast na základě změny smlouvy, výpovědí, vyloučením ze společnosti a zbavením způsobilosti k právním úkonům.

Komanditisté mohou svou účast ve společnosti ukončit pouze na základě rozhodnutí soudu, vyloučením, převodem obchodního podílu a dohodou.

2.2. Kapitálové obchodní společnosti

Mezi kapitálové obchodní společnosti řadíme jednak společnost s ručením omezeným a jednak akciovou společnost. Společníci těchto společností mají ze zákona povinnost vložit základní vklad, ale na rozdíl od společníků osobních společností za závazky společnosti neručí.

2.2.1. Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je společnost, kterou může založit minimálně jedna, maximálně 50 osob. Každý ze společníků musí do společnosti vložit základní vklad ve výši 20 000 Kč, přičemž základní kapitál celé společnosti musí činit alespoň 200 000 Kč. Je-li společnost zakládána jednou osobou, sepisuje se zakladatelská listina, v případě založení společnosti více osobami se sepisuje společenská smlouva. Při sepisování dokumentů, na jejichž základě společnost vzniká, se musí uvést název a sídlo společnosti, identifikační údaje společníků, předmět, kterým se bude společnost při podnikání zabývat, základní kapitál a vklady jednotlivých společníků, rozdělení funkcí ve společnosti a mnoho dalších.

Podmínkou zápisu společnosti do obchodního rejstříku je splacení 30% peněžitých vkladů každého ze společníků a vklad celého nepeněžitého vkladu. Souhrn všech peněžitých i nepeněžitých vkladů musí činit minimálně 100 000 Kč. V případě, že společnost zakládá pouze jeden společník, musí být základní kapitál splacen celý. Společnost tvoří ze zákona rezervní fond, který slouží ke krytí případné ztráty. Každoročně se do něho převádí alespoň 10% zisku, ne však více než 5% základního kapitálu. Povinnost tvorby rezervního fondu trvá do doby, než jeho hodnota překročí 10% základního kapitálu, který je zapsán v obchodním rejstříku.

Jak už z názvu společnosti vyplývá, společníci ručí omezeně a to do výše svého nesplaceného vkladu.

Každý společník má podle výše jeho vkladu přidělen svůj obchodní podíl, ze kterého vyplývají více či méně jeho práva a povinnosti. Základními povinnostmi každého společníka je do 5 let od vzniku společnosti splatit celý vklad, který se zavázal do společnosti vložit, povinnost solidárně ručit za závazky společnosti do výše svého upsaného a nesplaceného vkladu, příplatková povinnost a zákaz konkurence.

Práva společníků u této společnosti dělíme na společenstevní a majetková. Majetková práva jsou stejná jako u osobních obchodních společností, navíc jsou doplněna ještě o právo přednostně se zúčastnit zvýšení základního kapitálu společnosti.

Společenstevní práva tvoří právo účastnit se na řízení společnosti a kontroly pomocí hlasování na valné hromadě, požádat soud, aby vyslovil neplatnost usnesení valné hromady, podat žalobu jménem společnosti, nakládat s obchodním podílem a ukončit účast na společnosti.¹¹

A jak vlastně vzniká a zaniká účast společníka na společnosti? Společníkem se může stát každá fyzická osoba při vzniku společnosti nebo při zvyšování základního kapitálu. Další možností je převod, případně přechod obchodního podílu. Účast společníka na společnosti může zaniknout převodem či přechodem obchodního podílu na jiného společníka či jinou osobu, společníci se mohou na ukončení účasti dohodnout, v horším případě společník může být ze společnosti vyloučen či o ukončení společnosti rozhodne soud. Účast může také zaniknout kvůli zániku nebo smrti společníka.

Osobní obchodní společnosti povinně vytváří pouze statutární orgán, společnost s ručením omezeným musí navíc ještě zřídit valnou hromadu a dozorčí radu.

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, kterou tvoří všichni společníci. Ze zákona se musí sejít alespoň jednou za rok. Na zasedáních pak rozhodují o účetní závěrce, o stanovách, o hospodářském výsledku, o přeměnách společnosti, jmenují a odvolávají jednatele a dozorčí radu apod.

¹¹ Bartošiková, 1998, s. 148 - 149

Druhým orgánem je jednatel. Ten vykonává funkci statutárního orgánu a jak z názvu samotné funkce vyplývá, jedná za společnost. Jednatel musí být plnoletý, bezúhonný a způsobilý k právním úkonům. Navíc pro něho zákaz konkurence.

Posledním orgánem společnosti je dozorčí rada, která se skládá minimálně ze tří členů. Ti pak kontrolují činnost jednatelů i valné hromady, tudíž je nemožné, aby jednatel zároveň vykonával funkci v dozorčí radě. Stejně jako u jednatelů se na členy dozorčí rady vztahuje zákaz konkurence.

Stejně jako u předchozích společností je třeba se zmínit o zániku celé společnosti. Tato společnost může zaniknout stejnými způsoby, jako předchozí dvě. Navíc může dojít k zániku společnosti v situaci, kdy se všechny obchodní podíly spojí v rukou jednoho společníka a vklady na ně připadající nejsou ještě splaceny. Pokud společník do tří měsíců nepřevéde část obchodního podílu na jinou osobu nebo vklady na tento obchodní podíl připadající nesplatí, soud společnost zruší.¹²

2.2.2. Akciová společnost

Druhou kapitálovou obchodní společností je akciová společnost. Jedná se o vůbec nejsložitější typ obchodní společnosti, která je na území České republiky zakládána. Jelikož jde o kapitálovou společnost, musí mít ze zákona vytvořen základní kapitál, jehož výše se odvíjí od způsobu založení společnosti. Základní kapitál se pak rozdělí na určitý počet akcií.

A co to vůbec akcie je? Akcie je zvláštní druh cenného papíru, na jehož základě získává majitel akcie určitá práva, zejména majetková, ale také povinnosti. Např. povinnost akcie splatit ve stanoveném termínu.

Podle obchodního zákoníku může společnost vydat akcie kmenové nebo prioritní. Akcie se mohou také dělit na listinné a zaknihované a akcie na majitele nebo znějící na jméno. Dříve ještě mohly společnosti vydávat tzv. zaměstnanecké akcie.

Dříve mohly společnosti vydávat tzv. zaměstnanecké akcie, v současnosti se můžeme setkat pouze s kmenovými a prioritními akciemi. Ty existují v listinné a zaknihované podobě a mohou být vydávány na majitele nebo na jméno.

¹²Bartošíková, 1998, s. 153

Prioritní akcie opravňují majitele k přednostnímu právu na dividendy a na likvidační zůstatek, na druhou stranu mu nedávají právo hlasovat ve valné hromadě. S kmenovými akciemi není spojena žádná zvláštní výhoda a jsou vydávány pouze v listinné podobě.

Společnost může založit libovolný počet zakladatelů. V případě jediného zakladatele se sepisuje zakladatelská listina, která musí mít formu notářského zápisu. Zakladatelem musí být v každém případě právnická osoba. Pokud je zakladatelů více, sepisuje se zakladatelská smlouva a zakladatelem se může stát i fyzická osoba. I v tomto případě je nutné, aby měla zakladatelská smlouva formu notářského zápisu. Obsah zakladatelské smlouvy i zakladatelské listiny je totožný s náležitostmi dokumentů ostatních typů společností.

Jak již bylo výše zmíněno, velikost základního kapitálu se odvíjí od způsobu založení společnosti. Pokud se společnost zakládá s tzv. veřejnou nabídkou akcií, základní kapitál musí činit minimálně 20 milionů Kč. Bez veřejné nabídky akcií to jsou 2 miliony.

Pro založení akciové společnosti je typičtější jednorázové založení, kdy si zakladatelé veškeré akcie rozdělí mezi sebe. Méně časté, můžeme říci až výjimečné, je postupné zakládání společnosti. Tento způsob se nepoužívá kvůli své složitosti. Nejenže se nejdříve musí sepsat a podepsat zakladatelská smlouva, uveřejnit nabídku akcií, schválit tzv. prospekt cenného papíru a až potom mohou být akcie upisovány, navíc je podmínkou založení obchodní společnosti i konání ustavující valné hromady. Na ní se musí sejít vlastníci alespoň poloviny všech akcií. Tady se teprve rozhoduje, zda bude společnost založena, kdo bude v orgánech společnosti a jak budou vypadat její stanovy. Teprve poté může dojít k zápisu do obchodního rejstříku a k vlastnímu vzniku celé společnosti. Upisovatelé, kteří mají splacen emisní kurs, dostanou akcie. Ti, kteří emisní kurs splacený nemají, dostávají pouze zatímní listy, které po úplném splacení mohou vyměnit za akcie.

Pro každého akcionáře jsou, kromě majetkových práv, příznačná také práva související s akciemi, např. právo na vydání akcií a zatímních listů, přednostní právo na získání dluhopisů, právo na nově upisované akcie a jiné. Neméně významným právem je právo hlasovat a účastnit se valné hromady, právo svolat valnou hromadu nebo se domáhat neplatnosti rozhodnutí valné hromady.

Povinností každého majitele akcií a zatímních listů je splatit emisní kurs akcií, nechat vyměnit zatímní listy nebo je vrátit. Neméně důležitou povinností je oznamovací povinnost.

Mezi hlavní orgány akciové společnosti patří valná hromada, představenstvo a dozorčí rada. Nejvyšším orgánem je valná hromada, které se účastní všichni společníci. Její hlavní povinností je sejít se do půl roku od konce účetního období v takovém počtu, aby hodnota akcií, které všechny zúčastněné osoby vlastní nebo kterým akcionář udělil plnou moc, přesahovala 30% kapitálu společnosti.

Do pětiletého funkčního období v představenstvu, volí valná hromada pouze fyzické osoby. Pokud má akciová společnost více akcionářů, tvoří představenstvo minimálně tři osoby. Mezi hlavní úkoly představenstva nepatří jen řízení společnosti, vedení účetnictví, sestavování účetní závěrky, ale i svolávání valné hromady a zajištění účasti na valné hromadě. Pro každého člena představenstva platí zákaz konkurence, povinnost mlčenlivosti a povinnost vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře.

Posledním důležitým orgánem společnosti je dozorčí rada, jejíž členové mají kontrolní pravomoci. Do pětiletého funkčního období jsou voleni členové tak, aby jejich počet byl dělitelný třemi. Má-li společnost více než 50 zaměstnanců, jednu třetinu členů si volí zaměstnanci sami, zbylou část volí buď valná hromada nebo představenstvo. Členem dozorčí rady se ovšem nemůže stát osoba, která nějakým způsobem za společnost jedná.

Zrušení akciové společnosti může proběhnout stejným způsobem jako u ostatních společností. Největší rozdíl představuje skutečnost, že než dojde ke zrušení společnosti, musí být zrušeny a zničeny všechny akcie a teprve poté může dojít k vlastnímu výmazu společnosti z obchodního rejstříku.

2.3. Nadnárodní formy společností

2.3.1. Evropské hospodářské zájmové sdružení

Chceme-li definovat Evropské hospodářské zájmové sdružení, můžeme říci, že se jedná o právnickou osobu s plnou právní subjektivitou, která se v případě sídla na území České republiky zapisuje do obchodního rejstříku. Hlavní předností tohoto typu společnosti je možnost spolupracovat se zahraničními partnery.

Společníci ručí za závazky sdružení společně a nerozdílně celým svým majetkem.

Pro založení společnosti je třeba účasti alespoň dvou osob, které mají své sídlo v různých státech Evropské unie nebo alespoň v různých státech Unie provozují svou podnikatelskou činnost. Za založení společnosti se pokládá okamžik, kdy je podepsána smlouva o sdružení. Poté členové podávají návrh na zápis do obchodního rejstříku a teprve zápisem do obchodního rejstříku společnost vzniká. Sídlo může mít společnost buď v místě, kde má sdružení své skutečné sídlo, nebo v místě, kde má své skutečné sídlo jeden z členů sdružení.¹³

Nejvyšším orgánem, který společnost povinně vytváří, jsou jednající členové. Při hlasování většinou uplatňují pravidlo jednomyslné shody. To je nutné zejména při rozhodování o přijetí nových členů, při převodu členských práv nebo při hlasování o vystoupení člena ze sdružení. V jiných případech pro přijetí rozhodnutí stačí pouhá většina hlasů.

Dalším orgánem, uplatňujícím se v rámci Evropského hospodářského zájmového sdružení, jsou jednatele. Ti řídí společnost a zastupují ji navenek. Jednatelům se může stát každá osoba, která je plnoletá, způsobilá k právním úkonům, bezúhonná a nenastala u ní skutečnost, jež je překážkou provozování živnosti.¹⁴

Důvodem pro zrušení společnosti může být buď platební neschopnost nebo rozhodnutí soudu. O ukončení činnosti se mohou také členové dohodnout. Pokud se některý z členů rozhodne ze společnosti vystoupit, může to být další důvod, na jehož základě se sdružení zruší. Výjimkou není ani zrušení s likvidací.

¹³ Doleček, 2008

¹⁴ Doleček, 2008

2.3.2. Evropská společnost

Evropská společnost představuje druhý způsob nadnárodní spolupráce. Podmínkou vzniku je shromáždění základního kapitálu v minimální výši 120 000 EUR.

Předpokladem založení evropské společnosti je vždy stávající podnikatelská struktura přesahující hranice jednoho členského státu. K naplnění mezinárodního prvku požaduje nařízení o SE, aby zakladatelé byli podřízeni různým právním režimům v rámci EU, příp. měli v jiném právním režimu dceřinou společnost nebo organizační složku.¹⁵

Evropská společnost může být založena několika způsoby. Za nejpřínosnější, se pro akciové společnosti může jevit založení fúzí. Akciové společnosti ze dvou různých zemí EU musí na zasedání valné hromady schválit tzv. projekt fúze a při zapisování nové společnosti do obchodního rejstříku musí předložit osvědčení, že splnili veškeré zákonem stanovené podmínky pro vznik evropské společnosti. České společnosti, které chtějí takovéto osvědčení získat, se musí obrátit na notáře.

Druhý způsob založení evropské společnosti představuje holdingová evropská společnost. Tu mohou založit mimo akciových společností i společnosti s ručením omezeným, přičemž opět potřebují mít valnou hromadou schválený projekt a navíc musí vložit podíly ve výši odpovídající alespoň polovině hlasovacích práv.

Nejdostupnější formu evropské společnosti, dceřinou evropskou společnost, mohou založit jednak veřejnoprávní a jednak soukromoprávní právnické osoby a jiné, zákonem určené společnosti, ze dvou různých států.

Poslední způsob, kterým je možné evropskou společnost založit, je určen pouze akciovým společnostem. Jedná se o přeměnu společnosti, kdy se ve stávající společnosti pouze upraví vnitřní struktura, ale k zániku žádné ze zúčastněných společností nedojde.

Vznik tohoto typu společnosti přinesl do českých poměrů velkou změnu, jelikož si každá evropská společnost může vybrat, jaký typ řízení a organizace bude používat. Může se přiklonit k dualistickému systému, který řídicí funkci vkládá do rukou řídicího orgánu, vedle kterého existuje i dozorčí orgán, nebo přistoupí

¹⁵ Doleček, 2008

k monistickému systému. Ten svěřuje jak řídicí, tak i dozorčí pravomoci pouze jednomu, správnímu orgánu.

Ať už se bavíme o monistickém nebo dualistickém systému, členové všech orgánů jsou voleni maximálně na 6 let. Aby mohli přijímat rozhodnutí, jejich jednání se musí účastnit alespoň polovina všech členů a při hlasování uplatňují princip prosté většiny přítomných.

2.3.3. Evropská družstevní společnost

Nejnovější formou společnosti, umožňující přeshraniční spolupráci, se stalo evropské družstvo. Mezi hlavní odlišnosti, na základě kterých je evropské družstvo založeno, se řadí zejména zásada přednostního postavení jednotlivce a zásada, že každý člen má pouze jeden hlas.

Pro založení evropského družstva stačí účast alespoň pěti fyzických osob, veřejnoprávních či soukromoprávních právnických osob nebo dvou společností nebo jiných veřejnoprávních a soukromoprávních právnických osob se sídlem nebo bydlištěm na území dvou různých států. V případě, že tyto subjekty působí ve stejném státě, ale řídí se právem dvou různých zemí, evropské družstvo mohou založit také.

Další možností pro vznik evropské družstevní společnosti je fúze nebo přeměna družstev, která existují na území dvou různých států nebo se právem dvou různých států alespoň řídí.

Při fúzi musí družstva zpracovat projekt, který pak schvaluje valná hromada. Při zápisu nově založeného evropského družstva do příslušného rejstříku se předkládají osvědčení o splnění všech zákonných podmínek a teprve po jejich přezkoumání může být družstvo do rejstříku zapsáno. Toto osvědčení družstvům, stejně jako v případě akciových společností, vydávají notáři.

Podmínkou přeměny stávajícího družstva na evropské družstvo je skutečnost, že družstvo založené podle práva některého členského státu, které má sídlo i správní ústředí ve Společenství, má po dobu alespoň dvou let provozovnu nebo dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu.¹⁶ Družstva musí opět zpracovat projekt a zprávu o dopadech a důsledcích přeměny, nezávislý znalec posoudí splnění

¹⁶ Doleček, 2008

všech podmínek a teprve poté se může konat valná hromada, na níž se projekt schvaluje.

Stejně jako u evropské společnosti, si členové evropského družstva mohou zvolit ze dvou systémů řízení. V monistickém systému se objevují dva orgány, valná hromada a správní orgán. V dualistickém systému se setkáváme s valnou hromadou, řídicím orgánem a dozorčím orgánem. Společnými prvky obou systémů řízení je šestileté funkční období, usnášení schopnost za přítomnosti poloviny všech členů a rozhodování na základě většiny přítomných členů.

3. Družstvo

3.1. Vývoj družstev a vznik MDS

3.1.1. Vznik prvních družstev

Vznik družstevnictví sahá až do období průmyslové revoluce v Anglii. Společnost se v té době rozdělila na průmyslovou buržoazii a průmyslové dělnictvo, na vesnicích to byli velkostatkáři a zemědělstí dělníci. Základním kamenem tehdejší doby, byla dělba práce. Jelikož se zaváděním strojů lidé přicházeli o práci, došlo k dělnickému hnutí a ke vzniku různých spolků.

V období průmyslové revoluce docházelo také k hromadnému odchodu lidí do měst, kde snáze získali práci, ovšem podmínky, které lidé měli pro přežití, byly doslova katastrofální. Společnost se postupně rozdělila na ty, kteří „mají kapitál“ a na ty, kdo „prodávají práci“¹⁷ Jako první si tímto vývojem prošla Anglie, už na přelomu 30. a 40. let 19. století. V 60. letech dorazila průmyslová revoluce do Německa a na přelomu 70. let také do Rakouska-Uherska. Rusko se průmyslové revoluce dočkalo až v 90. letech 19. století.

Hlavním cílem lidí, kteří prožívali těžké období průmyslové revoluce, bylo vyřešit stále se zhoršující ekonomické, ale také sociální problémy. Jako nejvhodnější způsob, jak zlepšit životní podmínky, se jevilo družstevnictví. První znaky družstevnictví, nastínil ve svém díle „O nejlepší státním zřízení a novém ostrově Utopia“ anglický filozof a utopista Thomas More.

Vůbec nejvýznamnější osobou anglického družstevnictví se stal Robert Owen. Owen zakládal na území Anglie samosprávné komunity. Ve Francii o to samé usiloval Charles Fourier, který se zase zasloužil o vznik hospodářských jednotek, známých pod jménem falangy. Jednalo se o jakési sdružení řemeslníků a zemědělců. Vlastnictví ve falangách mělo být kolektivní a výsledky práce se měly rozdělovat na obnovu a údržbu kapitálu, a poté na spotřebu obyvatel obce podle podaných

¹⁷ Závítkovská, 2008, s. 12

pracovních výkonů.¹⁸ Žádný z těchto spolků ovšem neměl dlouhodobé trvání. Výjimku představovali snad jen kibucy, které existují v Izraeli dodnes.

Převrat nastolil William King, který přišel s myšlenkou přestat se stranit společnosti, jak to chtěli Owen a Fourier. Vzor našel v Británii. Navrhoval, že by bylo výhodnější, aby se člověk stal členem družstva, vložil do něj svůj peněžní podíl a místo úroku dostal úměrně k výši podílu nárok na levnější zboží.¹⁹ Ani tento názor se nedočkal trvalého úspěchu.

Utopistické hnutí později vystřídali marxisté a zástupci družstevního socialismu. Pokračovatel Roberta Owena a Charlese Fouriera, Francouz Charles Gide, začal vyzdvihovat družstva spotřební. Zatímco družstevní socialismus se chce střetu tříd vyhnout tak, že dělníci se dobrovolně stanou členy spotřebních družstev, postupně vytvoří kapitál, ovládnou trh a poté budou moci expandovat i do sektoru průmyslu a zemědělství, marxisté požadují třídní boj, který by vyvrcholil vyvlastněním kapitálu.²⁰

Přestože marxisté odsuzovali boj tříd a družstva považovali za škodlivá, v roce 1879 v Marseille došli k závěru, že dělníci se budou mít lépe pouze v případě, že zvítězí proletariát, tedy chudý lid. O několik let později došlo v Kodani k rozdělení družstev na proletářská a buržoazní.

S rozšiřujícím se kapitalismem se stále více uplatňovala myšlenka svépomoci a docházelo ke spojování výroby a odbytu. První společenství, připomínající družstvo moderní doby, které bylo zaznamenáno, se objevilo v roce 1760 v jižní Anglii.²¹ O 70 let později, za podpory R. Owena a W. Kinga, se lidé mohli s družstvy sejít nejen na území Anglie, ale také ve velké části Irska. Bohužel po roce 1833 tato družstva začala upadat.

Ani potom se Owen nevzdal a o dva roky později přišel s nápadem na založení „Sdružení všech tříd a národů“. Sdružení mělo i své orgány, Ústřední radu, Sjezd a Síť místních sdružení. Nechyběly ani Stanovy družstva, podle kterých se spolek řídil. Členství mělo být založeno na náboženské, politické, národnostní, rasové, vzdělanostní a majetkové toleranci a rovnosti pohlaví, přičemž měly naprosto zůstat

¹⁸ Závitkovská 2008, s. 13 - 14

¹⁹ Závitkovská 2008, s. 14

²⁰ Němcová a kol., 2001, s. 19

²¹ Závitkovská 2008, s. 15

zachovány dosavadní vlastnické poměry.²² Jak už to ale v té době bylo běžné, za několik let Sdružení také zaniklo.

Nejúspěšnějším a nejslavnějším družstvem se stalo družstvo v Rochdale, založené roku 1844. Jednalo se o sdružení tkalců a jiných řemeslníků, kteří si svůj úspěch zajistili především jasně danými pravidly, ze kterých pak dlouhou dobu vycházela téměř všechna družstva. S nimi se můžeme v upravené podobě setkat i dnes.

Ke zmíněným pravidlům patří:

- a) demokratická kontrola – každý člen družstva má jeden hlas bez ohledu na velikost svého podílu (princip „jeden člen – jeden hlas“),
- b) otevřené členství – nový člen mohl do družstva vstoupit kdykoli, když přispěl družstvu svým podílem,
- c) pevný a omezený zájem na kapitálu – investovat do kapitálu se musí, ale pouze tolik, kolik je nezbytně nutné,
- d) přerozdělování přebytků (zisku) „Vyplácení podílu na čistém zisku družstva každému členu podle výše jim uskutečněného nákupu“²³ (Nejdůležitější princip, kvůli jehož absenci předchozí družstva příliš neuspěla),
- e) obchodování v hotovosti, tj. prodej zboží členům za hotové,
- f) závazek poskytovat pouze neošizené, poctivé zboží bez příměsí – dodržování tohoto principu bylo jednoduché, protože členové družstva byli zároveň spotřebiteli,
- g) závazek vzdělávat se,
- h) politická a náboženská neutralita, resp. tolerance vůči různým politickým a náboženským přesvědčením členů.²⁴

Stejně jako ve Velké Británii, bylo budování, především spotřebních družstev, spojeno se jmény R. Owen a W. King, vznik francouzských družstev je spojován se jmény Ch. Fourier a P. Buchez.

Philippe Buchez se totiž začal zajímat o rozvoj družstev výrobních. Poukazoval na to, že by bylo výhodnější spolupracovat a poté se mezi sebou o výsledky

²² Závítkovská 2008, s. 17

²³ Němcová, Průcha, 1999, s. 14

²⁴ Závítkovská 2008, s. 18

své práce podělit. Snažil se dát družstvu nějaký řád a pravidla, ale to respektovalo na území Francie pouze jedno jediné družstvo, které sdružovalo klenotníky.

V souvislosti s francouzským budováním družstev musíme také jmenovat Louise Blanca. Pod jeho vlivem si mnoho družstev pořídilo kapitál, na který stát poskytoval příspěvky, které ve vládě pomohl Blanc prosadit.²⁵

Ve 40. letech 19. století začala v Německu vznikat družstva úvěrová. Německými průkopníky družstevnictví se stali Franz Hermann Schulze-Delitzsch a Friedrich Wilhelm Reiffeisen. Schulze-Delitzsch se věnoval řemeslníkům a obchodníkům, pro které založil Všeobecný svaz německých živnostenských a hospodářských družstev. Do družstva mohli přispět všichni zájemci tím, co měli a na oplátku dostávali tzv. dividendy. Hlavní náplní činnosti bylo poskytování půjček svým členům.

Reiffeisen podporoval spíše zemědělce a o tři roky později než Schulze-Delitzsch, tedy v roce 1862, založil své první družstvo. Jeho systém byl úplně jiný než u Schulzeho. Velkým rozdílem byla zejména skutečnost, že jednotlivá družstva nepřesahovala hranice konkrétní vesnice. Zisky družstva nebyly přerozdělovány, ale ukládány do rezerv. Kapitál, ze kterého se půjčky poskytovaly, vznikal z drobných peněžních vkladů.²⁶

V roce 1852 byl schválen první družstevní zákon na světě „Industrial and Provident Societies Act“. Zákon upravoval právní poměry výrobních, ale také spotřebních družstev, založených na Rochdalekých principech.²⁷

Životní úroveň dělníků, kteří byli členy družstev, se zvýšila a úspěšnost družstevní činnosti vzrůstala úměrně s tím, jak se členům dařilo aplikovat Rochdaleké zásady. Družstevní představitelé využili příhodných politických poměrů k prosazování legislativy, a tak byl britský zákon z roku 1852 následován Družstevním zákonem ve Francii z roku 1866 a v Německu z roku 1867.²⁸ Na základě těchto zákonů se družstvo stalo právnickou osobou, kterou kontroloval stát.

²⁵ Závitkovská 2008, s. 19

²⁶ Závitkovská 2008, s. 20

²⁷ Závitkovská 2008, s. 22

²⁸ Závitkovská 2008, s. 23

3.1.2. Počátky mezinárodní spolupráce

Jedním z významných představitelů, kteří razili myšlenky o nutnosti mezinárodní spolupráce se stal Jean Pierre Beluze. Takový návrh vylovil již před několika lety R. Owen, ale tehdy na to ještě společnost nebyla připravená. Beluze začal prosazovat myšlenku, aby se spojila francouzská výrobní družstva se spotřebními družstvy z Británie. Později se k nim měly začít připojovat i ostatní evropské státy a dokonce i Rusko. Tam začala roku 1865 vznikat družstva zemědělská.

Významným mezníkem v britské historii se stal rok 1873, kdy vznikla britská národní ústřední družstevnická organizace „The Co-operative Union“. Podobnou organizaci mělo v té době pouze Německo. V roce 1884 tyto státy následovala Francie, která se spojila do Všeobecné konfederace. V 80. letech začal Eduard de Bayve spolupracovat s Velkou Británií s cílem, že dojde k vytvoření mezinárodní organizace, ovšem neúspěšně. Hlavní příčinou neúspěchu byly spory jak v Británii, tak v Německu i ve Francii.

Tolik vytoužený Mezinárodní družstevní svaz vznikl až v roce 1895 na sjezdu v Londýně. Zúčastnili se ho zástupci výrobních, spotřebních, úvěrových i zemědělských družstev. Orgány Mezinárodního družstevního svazu se staly Sjezd, Ústřední výbor, Výkonná kancelář a Výbor pro mezinárodní obchod. Roku 1896 bylo také rozhodnuto o vzniku dalších komisí. Byly to Komise pro studium, Komise pro podporu družstevního obchodu a Komise pro sběr a zveřejňování statistických dat.

Přelom 19. a 20. století byl poznamenán řadou změn, týkajících se právě Mezinárodního družstevního svazu. V roce 1902 bylo zrušeno členství jednotlivců v Mezinárodním družstvu, v roce 1907 byl zase schválen návrh, na základě kterého se musela v každém státě vytvořit společnost podobná britské „Co-operative Wholesale Society“, tj. Velkonákupní družstevní společnosti.²⁹

V roce 1910 došlo v Kodani k rozdělení družstev na proletářská a maloburžoazní. Vliv spotřebních družstev začal ještě více převažovat, především nad zemědělskými a výrobními družstvy. Zcela novým typem družstev se stala družstva bytová.

²⁹ Závitkovská 2008, s. 35.

3.1.3. Období 1. světové války a meziválečné období

Překvapivě přínosným bylo pro družstva období první světové války. Jelikož se družstva snažila co nejvíce shromážďovat zásoby za účelem pomoci lidem, získala si nejen obdiv, ale i řadu nových členů. Roku 1921 došlo k jistým úpravám stanov, změnou bylo také úplné zrušení členství jednotlivců. Pro osoby, které se významně zasloužili o rozvoj družstevnictví, vznikl Čestný výbor.

Jak již bylo zmíněno výše, v Rusku vznikala družstva zemědělská. Na vývoji ruských družstev se podílel především Lenin, který ve svém družstevním plánu počítal pouze s vlastnictvím družstevním, ze kterého se po čase mělo vyvinout vlastnictví všelidové. Obecně lze říci, že v socialistických zemích mělo družstevnictví tyto charakteristické rysy: družstva byla podřízena vládnoucí komunistické straně, která určovala jejich vývoj, byla nástrojem pro kolektivizaci zejména zemědělství, ale také řemesel a obchodu a byla součástí centrálně plánované ekonomiky.³⁰

Režim, který Lenin nastolil, nebyl nejvhodnější, a to si roku 1924 také uvědomil. Proto opětovně zavedl dobrovolné členství v družstvech a zároveň přispěl k získání větší nezávislosti. Úplné zničení družstevní svobody provedl až Stalin v roce 1935.³¹

Druhou hrozbu po 1. sv. válce představovala situace v Itálii. Tam roku 1922 chtěl Mussolini družstva podřídit fašistické kontrole. O tři roky později zase získala italská vláda kontrolu nad všemi družstvy v zemi. Velká část družstev byla postupně zničena a proto musela být Itálie z mezinárodního svazu vyloučena.

Stejná situace nastala i v Německu, kde nacisté dosáhli toho, že většina členů své členství zrušila a převážná část družstev musela být zrušena úplně. To bylo opět podnětem k vyloučení daného státu z mezinárodního svazu.

Přesto, že se počet členů zmenšil, svou silnou pozici si svaz udržel i nadále. Od roku 1928 však začala převládat družstva zemědělská, o deset let později se k nim připojila i úvěrová družstva.

Roku 1930 se opět začalo uvažovat o změně družstevních principů. K tomu došlo až o sedm let později, kdy se začaly rozeznávat principy výběrové a závazné. První čtyři principy byly závazné, otevřené členství, demokratické řízení,

³⁰ Závítkovská, 2008 s. 43

³¹ Závítkovská, 2008, s. 44

přerozdělování přebytků členům v poměru k jejich transakcím a omezený úrok z kapitálu.³² Další tři principy byly výběrové a mohly být opomíjeny. Jedná se o politickou a náboženskou neutralitu, obchodování v hotovosti a podporu vzdělávání.³³

3.1.4. Období 2. světové války a poválečné období

V období 2. světové války se, kromě smrti významného funkcionáře Henryho J. Maye, téměř nic nestalo. Zástupci družstevního svazu přišli s myšlenkou vybudovat vzdělávací centrum, ale válečné období tomuto nápadu moc nepřálo. Družstva během války shromažďovaly prostředky, které měly být použity na krytí ztrát způsobených válkou. Získané prostředky ovšem nestačily. Škody a ztráty, které 2. světová válka způsobila, byly mnohem vážnější, než škody způsobené předchozí válkou. Kromě finančních ztrát došlo k rozvrácení mnoha družstev a především ke ztrátě neutrality.

Poválečná situace donutila družstevní svaz k úpravě pravidel, podle kterých byli přijímáni noví členové. Platilo, že uchazeči nesmí vykazovat žádné známky diskriminace, musí být nezávislí a především demokratičtí.

Po 2. světové válce se začaly vynořovat dva politické mocenské bloky – západní demokratický, kapitalistický (tzv. první svět – vyspělé země), a východní komunistický (tzv. druhý svět – „lidové demokracie“).³⁴

V roce 1948 byl vznesen návrh, že by se měla věnovat větší pozornost družstvům zemědělským O tři roky později, tedy v roce 1951, byl proto vytvořen Výbor pro zemědělské družstevnictví, který existuje dodnes pod názvem Mezinárodní družstevní zemědělská organizace.

Období po 2. světové válce bylo ve znamení neshod, a to až do roku 1963. Poté se situace uklidnila a bezmála za 3 roky došlo k další úpravě družstevních principů. Od té doby začala být pro družstva podstatná dobrovolnost, demokracie, výchova

³² Závítkovská 2008, s. 48

³³ Závítkovská 2008, s. 48

³⁴ Závítkovská 2008, s. 54

a vzdělávání, spolupráce, rozdělování přebytků mezi členy družstva a vyplácení omezeného úroku.

3.1.5. Novodobé družstevnictví

V roce 1992 byla schválena nová organizační struktura, jejíž podstatou je rozdělení světa na Evropu, Asii, Ameriku a Afriku. Každé oblasti byl přidělen určitý specifický problém, kterému se měla začít věnovat. Zároveň došlo přibližně ve stejnou dobu ke vzniku 9 sektorových organizací. Ty se týkají pojišťovnictví, bankovníctví, spotřeby, výroby a služeb, zemědělství, bydlení, rybářství, turismu a zdravotnictví.³⁵

Ku příležitosti stého výročí existence Mezinárodního družstevního svazu, došlo naposledy k úpravě družstevních principů. K tehdejšími šesti byl připojen poslední princip, a to princip zájmu o společnost.

Ikdyž se novodobé družstevnictví potýká s řadou problémů, jako je např. nezájem mezi mladou generací, jeho tradice není ohrožena. O tom svědčí vznik Evropského družstva, které umožňuje podnikání podle pravidel družstevnictví nejen v rámci jednoho státu, ale i v rámci několika evropských států.

3.2. Charakteristika družstva

3.2.1. Charakteristické znaky družstva

Družstvo je právnickou osobou, která ovšem nepatří mezi obchodní společnosti. V obchodním zákoníku je definováno jako „Společenství neuzavřeného počtu osob, založené za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních nebo jiných potřeb svých členů.“³⁶ Samozřejmě je také zakládáno za účelem dosahování zisku, ikdyž ne vždy je zisk prioritní. V názvu firmy musí být obsaženo slovo „družstvo“.

Pro vznik družstva je zapotřebí členství alespoň pěti fyzických nebo dvou právnických osob, jejichž základní kapitál v souhrnu dosáhne minimálně 50 000 Kč. Za závazky družstva neodpovídají členové, nýbrž samotná společnost, a to celým

³⁵ Závitkovská 2008, s. 66

³⁶ § 221 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

svým majetkem. Rozhodnutím členské schůze mohou však být určeni někteří členové, kteří mají za případnou ztrátu tzv. uhrazovací povinnost. Výše uhrazovací povinnosti může dosáhnout až trojnásobku jejich členského vkladu.

3.2.2. Založení družstva

Založit družstvo není vůbec jednoduchá záležitost. Samotnému konání ustavující schůze předchází řada povinností. Iniciátoři založení družstva musí nejprve svůj záměr vhodným způsobem zveřejnit. Každému zájemci o členství v družstvu musí podat dostatečné informace, a to nejen o družstvu, ale i o možnostech, jak se přihlásit, kde se seznámit s návrhem stanov, kdy se bude konat ustavující schůze atd.. Všechny tyto povinnosti má na starosti tzv. přípravný výbor. Členy přípravného výboru jsou většinou osoby, které s nápadem založit družstvo přišli.

Po fázi příprav přichází konání ustavující schůze. Program schůze je velmi obsáhlý. Na samotném začátku dochází k volbě předsedajícího. Ten získá řídicí funkci a přebírá roli svolavatele. Poté následuje schvalování stanov, volba představenstva a kontrolní komise. Zároveň se domlouvá výše zapisovaného základního kapitálu, rozhoduje se, v jaké výši a jakým způsobem se budou na základním kapitálu podílet členové a jakou část v následujících 15 dnech splatí.

Při hlasování se přihlíží k názoru většiny přítomných. Hlasovat může každý, kdo podal přihlášku do družstva. Tu může vzít každý uchazeč o členství zpět, pokud nesouhlasí s obsahem stanov a hlasoval proti. Výsledkem ustavující schůze je notářsky ověřený zápis o průběhu schůze, jehož přílohou je seznam členů a jejich vkladů. Součástí notářského zápisu je také schválený text stanov.³⁷

3.2.3. Vznik družstva

Po konání ustavující schůze a po splacení alespoň poloviny zapisovaného základního kapitálu musí představenstvo podat návrh na zápis do obchodního rejstříku, podepsaný všemi členy představenstva. K němu přikládají:

- a) stejnopis notářského zápisu o ustavující schůzi družstva,

³⁷ § 224 odst. 6 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- b) stejnopis notářského zápisu o rozhodnutí ustavující schůze družstva o schválení stanov,
- c) stanovy družstva,
- d) doklad o splacení stanovené části zapisovaného základního kapitálu.³⁸

Ke dni vzniku družstva je také povinností zřídit nedělitelný fond, jehož výše představuje 10% ze zapisovaného základního kapitálu. Ten se pak každý rok navyšuje o dalších 10% čistého ročního zisku, až do doby, kdy fond dosáhne poloviny zapisovaného základního kapitálu, pokud stanovy neurčí hodnotu vyšší.

3.2.4. Principy družstevnictví a základní znaky družstva

Každé družstvo vychází z určitých principů družstevnictví. Jedná se o jakási pravidla chování, která musí dodržovat jak členové družstva tak samotný podnik. Podobu, kterou známe dnes odsouhlasili v roce 1995 v Manchesteru účastníci Mezinárodního družstevního svazu a dá se shrnout do 7 položek:

- a) dobrovolné a otevřené členství,
- b) ekonomická participace členů,
- c) autonomie a nezávislost,
- d) vzdělávání, výcvik a informace,
- e) kooperace družstev,
- f) společenský prospěch.

Pokud bychom chtěli tyto principy stručně charakterizovat, mohli bychom říci, že členem družstva se může stát jakákoliv osoba, která je ochotná přijmout veškerá práva a povinnosti související s členstvím v družstvu, bez ohledu na její pohlaví, původ nebo politické zaměření.

V každém družstvu se uplatňuje demokratické rozhodování a především rovné postavení, proto má každý člen pouze jeden hlas a do všech orgánů družstva jsou členové voleni.

Hlavní snahou je vytvořit společný majetek a neustále ho zvyšovat, rozšiřovat rezervy a snažit se je využít tak, aby co nevíce prospívaly družstvu a jeho členům.

³⁸ § 225 odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Družstva jsou autonomní, svépomocné organizace řízené vlastními členy. Uzavírání smluv s jinými organizacemi, včetně vlád, nebo zvyšování kapitálu z externích zdrojů musí být vedeno v rámci zásady demokratického rozhodování členy družstva a podpory družstevní autonomie.³⁹

Dalším principem je vzdělávání všech osob, které mají k družstvu nějaký vztah a především poskytování informací o výhodách existence družstev.

Důležitým principem, kterým by se mělo každé družstvo řídit, je spolupráce nejen v rámci konkrétního podniku, ale i v mezinárodní oblasti. Zároveň by se také mělo každé družstvo zajímat o společenský prospěch.

Z těchto principů můžeme odvodit i základní znaky družstva:

- a) svépomoc,
- b) svéprávnost,
- c) demokracie,
- d) rovnost,
- e) členství,
- f) solidarita.⁴⁰

3.2.5. Stanovy družstva

Již mnohokrát byl zmíněn termín stanovy družstva. Jedná se vlastně o interní předpis, který určuje postavení členů, práva a povinnosti členů k družstvu a družstva k členům, organizační strukturu družstva, jeho orgány, základní mechanismy činnosti družstva a jeho hospodaření.⁴¹ Dále pak musí obsahovat:

- a) firmu a sídlo družstva,
- b) předmět podnikání,
- c) vznik a zánik členství,
- d) práva a povinnosti členů k družstvu a družstva k členům,
- e) výši základního členského vkladu, popřípadě i výši vstupního vkladů,

³⁹ Hudcová, 2008

⁴⁰ Hudcová, 2008

⁴¹ Bartošíková, 1998, s. 191

- f) způsob splacení členských vkladů a vypořádání členského podílu při zániku členství,
- g) orgány družstva a počet jejich členů, délku funkčního období, způsob ustavování členů, působnost a způsob svolávání a jednání,
- h) způsob použití zisku a úhrady případné ztráty,
- i) tvorbu a použití nedělitelného fondu.⁴²

Vůbec nejvýznamnější část stanov představují práva a povinnosti, jelikož žádný zákon práva a povinnosti neupravuje. Každé družstvo si práva a povinnosti stanovuje již při vzniku, ovšem některá práva přímo vyplývají ze samotného Obchodního zákoníku. Jedná se zejména o:

- a) právo na podíl na zisku,
- b) právo na řízení,
- c) právo na kontrolu družstva,
- d) právo být volen do orgánů družstva,
- e) právo podat soudu návrh na vyslovení neplatnosti usnesení členské schůze,
- f) právo na vypořádání,
- g) právo na likvidační zůstatek.

Základní povinností každého člena je splacení členského vkladu, který podmiňuje členství v družstvu. Některým členům může být přičtena také uhrazovací povinnost ke krytí případných ztrát.

3.2.6. Vznik členství v družstvu

Členem družstva se může stát každá fyzická i právnická osoba. Fyzická osoba, která se chce stát členem družstva musí mít ukončenou povinnou školní docházku a musí dovršit věk 15 let. Členství v družstvu může vzniknout několika způsoby.

U originárního způsobu rozlišujeme, zda družstvo již existuje, nebo zda se teprve zakládá. V případě neexistence družstva, fyzická osoba podá přihlášku, zúčastní se ustavující schůze, splatí svůj členský vklad v minimální výši 5 000 Kč a vyjádří se ke stanovám. Členství potom vznikne ve stejný den, ve který vznikne družstvo. Existuje-li družstvo, zájemce o členství se již ke stanovám nevyjadřuje.

⁴² § 226 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Derivativně vzniká členství v družstvu na základě převodu členského podílu na další osobu, a to za podmínky, že převod odsouhlasí na svém jednání představenstvo. V případě negativního rozhodnutí se zájemce může obrátit na členskou schůzi. Je-li převod členství odsouhlasen, vklad se od nového člena nevyžaduje. Převodci v ten samý okamžik členství zaniká, ale s nabyvatelem se může domluvit, zda bude náhradu za svůj podíl chtít či nikoliv.

Derivativně také může vzniknout členství v souvislosti se zděděním podílu. O vznik členství musí dědic požádat a zároveň dostat souhlas od představenstva. Jistou výjimku představuje členství v bytovém družstvu, kde představenstvo vznik členství neprojednává.

Poslední možností, jak se stát členem družstva, je uzavřít s konkrétním družstvem pracovní poměr.

3.2.7. Orgány družstva

Orgány každého družstva můžeme rozdělit na obligatorní a fakultativní. Obligatorními neboli povinnými orgány jsou členská schůze, představenstvo a kontrolní komise. Fakultativní, tedy nepovinné orgány, může družstvo tvořit pouze za předpokladu, že zajistí jejich bezproblémové fungování, to znamená, že je zakotví do svých stanov.

Pro všechny orgány platí, že funkční období je pětileté, pouze po založení družstva se tato doba zkracuje na 3 roky. Každý z členů má také nárok ze své funkce odstoupit. Tento záměr ovšem musí danému orgánu oznámit a ten je povinen jeho odstoupení na nejbližším zasedání projednat. Pokud by tak neučinil do 3 měsíců, považuje se odstoupení za projednané. Na jeho místo pak nastupuje náhradník nebo zastupující člen.

Hlasování ve všech orgánech družstva probíhá veřejně. Pouze stanovy mohou určit případy, ve kterých se přistupuje k hlasování tajnému.

Členská schůze

Jedním z nejdůležitějších orgánů družstva je členská schůze, neboli schůze členů družstva, jak je také jinak nazývána. Jedná se o nejvyšší orgán této formy podnikání.

Na zasedání členské schůze může být přítomen každý člen a může zde uplatňovat veškerá svá práva.

Členská schůze může být svolána jako řádná i mimořádná. Vedení družstva musí alespoň jednou do roka uspořádat zasedání členské schůze. Pokud se schůze koná tak, jak je uvedeno ve stanovách, jde o schůzi řádnou. V případě, že by kontrolní komise nebo jedna třetina všech členů družstva písemně požádala o zasedání v dřívějším termínu, musí tak být učiněno do 40 dnů, od data podání žádosti, jinak je pověřená osoba oprávněna svolat členskou schůzi sama. Toto zasedání se pak považuje za mimořádné.

Jelikož se v družstvu uplatňuje zásada rovného postavení, každý člen má při hlasování pouze jeden hlas. Jistou výjimku představují manželé v bytovém družstvu. Nemůže-li se některý z členů družstva členské schůze zúčastnit osobně, je oprávněn pověřit kteroukoliv jinou osobu formou písemné plné moci, aby ho na zasedání zastupovala.

U velkých družstev může být členská schůze rozdělena na několik dílčích schůzí. Hlasování probíhá na každé schůzi zvlášť a o přijetí nebo nepřijetí daného problému rozhoduje součet všech hlasů. Někdy je členská schůze nahrazena shromážděním delegátů.

U některých rozhodnutí je k přijetí návrhu zapotřebí souhlasu většiny přítomných. V zákonem stanovených případech je třeba odsouhlasit návrh kvalifikovanou většinou.

Mezi hlavní kompetence členské schůze patří:

- a) volba a odvolání členů ostatních orgánů družstva,
- b) schvalování řádné účetní závěrky a s tím související rozdělení zisku popřípadě rozhodnutí o způsobu úhrady ztráty,
- c) navrhování, projednávání a přijímání změn ve stanovách družstva,
- d) rozhodování o změnách, týkajících se výše zapisovaného základního kapitálu,
- e) projednávání otázek, týkajících se budoucnosti družstva jako je např. jeho rozvoj nebo zrušení či přeměna v jinou formu podnikání apod..

Výsledkem každého zasedání musí být zápis, z něhož je patrné:

- a) datum a místo konání schůze,
- b) přijatá usnesení,

- c) výsledky hlasování,
- d) nepřijaté námítky členů, kteří požádali o jejich zaprotokolování.⁴³

Nedílnou součástí zápisu je seznam všech účastníků, pozvánka na schůzi a veškeré podklady související s programem schůze.⁴⁴ Došlo-li na členské schůzi ke změně stanov, musí být o tom pořízen notářský zápis, který obsahuje schválený text změny stanov.⁴⁵

Představenstvo

Dalším, velmi důležitým orgánem družstva, je představenstvo. Jedná se vlastně o statutární orgán, kterému byla svěřena do rukou řídicí a rozhodovací funkce. Počet členů, které vybírá členská schůze vždy na pětileté funkční období, není zákonem nijak stanoven. Měl by se ovšem objevit ve stanovách družstva.

Funkce člena představenstva nesmí být vykonávána na základě pracovní smlouvy. Není ovšem vyloučeno, že právě člen představenstva je v družstvu zaměstnán a jeho náplň práce je zároveň i jiná činnost. Mezi základní povinnosti členů představenstva patří výkon funkce s péčí řádného hospodáře a zachování mlčenlivosti. Pro všechny členy navíc platí zákaz konkurence.

Členové představenstva mezi sebou volí předsedu, který stojí v jejich čele. Ten za představenstvo jedná navenek a zároveň organizuje a řídí jednání celého orgánu. Pokud je nepřítomen, zastupuje ho místopředseda, kterého si členové volí rovněž mezi sebou. Na rozdíl od členské schůze se představenstvo schází podle potřeby.

Mezi hlavní náplň činnosti tohoto orgánu patří:

- a) svolávání členských schůzí družstva,
- b) obchodní vedení družstva,
- c) vedení účetnictví, sestavování účetní závěrky a zpracování návrhu na způsob rozdělení a užití zisku, popřípadě úhrady ztráty,
- d) vedení seznamu členů,
- e) plnění povinností ve vztahu k obchodnímu rejstříku,
- f) realizaci úkolů vyplývajících z usnesení členské schůze,

⁴³ § 241 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ § 241 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁵ § 241 odst. 4 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

g) podání návrhu na konkurz za situace, kdy ze zákona vzniká uvedená povinnost.⁴⁶

Pokud kontrolní komise při své činnosti dospěje k závěru, že představenstvo plní své úkoly s jistými nedostatky, musí se sejít do 10 dnů a učinit nápravná opatření.

Zánik členství v představenstvu může nastat pokud daná osoba z funkce odstoupí, je odvolána nebo ukončí svou působnost v celém družstvu.

Kontrolní komise

Posledním orgánem družstva, který ze zákona musí mít alespoň 3 členy, je kontrolní komise. Jak už z názvu vyplývá, jedná se o orgán, který kontroluje činnost družstva, vyjadřuje se k řádné účetní závěrce a k návrhu na rozdělení zisku nebo ke způsobu úhrady ztráty. Za svou činnost se zodpovídá pouze nejvyššímu orgánu družstva, tedy členské schůzi.

V případě, že by kontrolní komise v některé oblasti zjistila nedostatky, oznamují výsledek své činnosti představenstvu a to musí do 10 dnů svolat zasedání, na kterém se domlouvá, jak danou situaci vyřešit.

Členy kontrolní komise, stejně jako v případě členů představenstva, volí členská schůze. Zvolení jedinci pak, stejně jako v případě členů představenstva, musí se svým zvolením souhlasit. Funkční období nesmí přesáhnout 5 let. Hlavními povinnostmi každého člena kontrolní komise je zachovávat mlčenlivost a plnit úkoly s péčí řádného hospodáře. Rovněž se na ně vztahuje zákaz konkurence a jejich funkce nesmí být vázána na pracovní smlouvu.

Na svých jednáních se schází podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce. Aby kontrolní komise mohla svou funkci vykonávat dobře, může si vyžádat informace o hospodaření družstva přímo u představenstva. Pokud objeví nesrovnalosti, upozorní na ně představenstvo, které je, jak už bylo řečeno, povinno svolat do 10 dnů zasedání a sjednat nápravu. Dalším úkolem je projednávání stížností členů družstva.

Konec činnosti pro člena družstva může nastat pokud z funkce odstoupí, je vyloučen nebo ukončí svou působnost ve družstvu. Zároveň není možné, aby vykonával jak funkci v kontrolní komisi, tak funkci v představenstvu.

⁴⁶ Bartošíková, 1998, s. 202

Určitou výjimku v orgánech družstva představuje skutečnost, kdy družstvo nemá ani padesát členů. V tomto případě vykonává funkci statutárního orgánu předseda a úkoly představenstva má na starosti členská schůze.

3.2.8. Účetnictví družstva a rozdělení zisku

Každé družstvo, stejně jako ostatní podniky, musí každoročně sestavovat svou účetní závěrku. Ta se může tvořit jak za kalendářní, tak i za hospodářský rok. Sestavení účetní závěrky má na starosti představenstvo, které vypracovává i výroční zprávu o hospodaření družstva. Obě potom musí na svém zasedání schválit členská schůze, která rozhoduje o vypořádání zisku, případně o úhradě ztráty. V neposlední řadě se pak k účetní závěrce musí vyjádřit kontrolní komise.

Zisk, který družstvo za daný rok vykáže, se musí nejprve zdanit. Část zisku se převede do nedělitelného fondu, zbytek se rozdělí podle rozhodnutí členské schůze mezi podíly družstevníků a do oblasti investic a rozvoje.

3.2.9. Zánik členství v družstvu

Členství v družstvu může skončit několika způsoby. K nejpříjemnějším způsobům, kterými je činnost v družstvu ukončena můžeme zařadit uzavření písemné dohody mezi konkrétním členem družstva a vedením družstva. V dohodě si obě zúčastněné strany pouze domluví datum, ke kterému členství ukončí a celá záležitost je vyřízená. Další možností je vystoupení z družstva. Konkrétní člen družstva pouze podá písemné oznámení o vystoupení představenstvu a po šesti měsících jeho členství zanikne.

Pokud člen družstva i přes výstrahu opakovaně porušuje své povinnosti, nebo byl pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin, který se týká družstva nebo jiného člena, může být představenstvem vyloučen. Proti jeho verdiktu se ovšem může odvolat k členské schůzi, a to nejpozději do tří měsíců. Lhůta začíná běžet okamžikem, kdy se člen o svém vyloučení dozvěděl.

Méně častými způsoby zániku členství je např. prohlášení konkursu na majetek družstva a zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku člena družstva.⁴⁷ Za krajní případy můžeme označit exekuci či vstup družstva do likvidace. V případě fyzické osoby dochází velmi často k zániku členství v důsledku smrti člena. Dědic pak může družstvo buď požádat o členství nebo o vypořádací podíl člena. Způsob vypořádání je upraven stanovami a musí být vždy uhrazen. Nejčastěji se vyplácí v hotovosti, vložil-li ale člen do družstva nějakou nemovitost a dědic trvá na jejím vrácení, družstvo je povinno mu v každém případě vyhovět, obzvlášť pokud by se mělo jednat o zemědělskou půdu. V případě, že by hodnota nemovitosti převyšovala vypořádací podíl, musí nabyvatel tento rozdíl družstvu uhradit v penězích.

Pokud člen družstva převádí svůj podíl na jinou osobu, jeho členství v družstvu také končí. Logicky dochází k zániku členství také se zánikem celého družstva.

3.2.10. Zrušení a zánik družstva

Stejně jako se musí rozlišovat pojem založení a vznik družstva, je podstatné rozlišovat zánik a zrušení družstva.

Družstvo se zrušuje:

- a) usnesením členské schůze,
- b) zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek dlužníka je zcela nepostačující,
- c) rozhodnutím soudu,
- d) uplynutím doby, na kterou bylo družstvo zřízeno,
- e) dosažením účelu, k němuž bylo družstvo zřízeno.⁴⁸

O zrušení družstva s likvidací může rozhodnout také soud, a to v případě, že:

- a) poklesne počet členů družstva pod zákonem stanovenou hranici,
- b) poklesne zákonem stanovený základní kapitál družstva,

⁴⁷ Bartošíková, 1998, s. 196

⁴⁸ § 254 odst. 2. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- c) družstvo nevytváří nedělitelný fond, přičemž jeho hodnota ještě nedosáhla poloviny zapisovaného základního kapitálu nebo hodnoty, kterou si družstvo stanovilo ve stanovách,
- d) družstvo porušilo další povinnosti vyplývající ze zákona např. nesvolává členskou schůzi, nevolí po skončení funkčního období nové zástupce orgánů družstva nebo dokonce přestane provozovat podnikatelskou činnost úplně.

Vstoupí-li družstvo do likvidace, členská schůze je oprávněna jmenovat tzv. likvidátory. Ti vypracují návrh na rozdělení likvidačního zůstatku, který musí schválit členská schůze. V zásadě se nejprve vyplatí všem splacené počáteční vklady. Zbylá část se pak rozdělí mezi členy, kteří jsou v družstvu déle než dvanáct měsíců. Jelikož se může jakákoliv oprávněná osoba proti rozhodnutí členské schůze do tří měsíců odvolat, nesmí se po tuto dobu likvidační zůstatek rozdělit. Projednávají-li navíc návrh soud, tato doba se prodlužuje dokud rozhodnutí nenabude právní moci. Vlastní zánik družstva je pak totožný s okamžikem výmazu z obchodního rejstříku.

3.3. Charakteristika konkrétního družstva

3.3.1. Historický vývoj Družstva Bylany

Obec Bylany leží ve východních Čechách, ve velmi úrodné nížině, mezi městy Chrudim a Heřmanův Městec. Právě úrodná půda byla v roce 1950 prvním podnětem k tomu, aby v obci vzniklo zemědělské družstvo. Přestože se museli větší sedláci z obce vystěhovat a jejich půda skončila v rukách státních podniků, v Bylanech bylo založeno družstvo I. typu. Majetek družstva nebyl nijak velký, každý obdělával svůj kousek pozemku. Podnik vlastnil pouhých 160 ha půdy, zbytek zůstal státu. Vůbec prvním předsedou tehdejšího družstva se stal Josef Musil. Po něm následoval Oldřich Kučera a jeho funkci o několik let později převzal František Málek.

Za práci členové získávali tzv. pracovní jednotky. Měsíčně dostávali proplacenou zhruba polovinu jednotek. Zbytek jim byl vyplacen až na konci roku, podle toho, jakou hodnotu pracovní jednotky dosáhly. Hodnota jedné pracovní jednotky zpočátku nebyla nijak velká, (cca 5,60 Kč). Vypočítávala se tak, že nejprve

se z čistého zisku odečetl příděl do nedělitelného fondu a zbytek se vydělil počtem pracovních jednotek.

V roce 1960 družstvo Bylany získalo zpět pozemky, na kterých do té doby hospodařily státní podniky a navíc se spojilo s nedalekým družstvem, které sídlilo v Lánech. Pod jménem JZD Přátelství Bylany pak obdělávali zhruba 600 ha orné půdy. Do funkce předsedy byl zvolen Josef Jirásek, který později začal studovat vysokou školu. V době jeho studií ho nahradil František Grof.

Přelomovým se stal rok 1962, kdy zaměstnanci družstev začali dostávat výplatu, která se neodvozovala podle odpracovaných pracovních jednotek, což bylo poměrně nespravedlivé, ale podle pevně stanovených sazeb, jako pracovníci jiných odvětví.

Již roku 1968 ve funkci předsedy spočinul ing. František Kopecký. Pod jeho vedením se v obci Lány začal budovat areál, který se využíval zejména pro živočišnou výrobu. Nejvýznamnější příjmy družstvu plynuly z chovu prasat. Ty byly doplněny výnosy z pěstování obilí, cukrové řepy, luštěnin, píce a dokonce i zeleniny. Díky příspěvku Šlechtitelské stanice v Úhřeticích, se na družstevních polích začal vysévat také námel, jehož pěstováním se družstvo pyšní dodnes.

Po sloučení družstva Přátelství Bylany s nedalekými družstvy Stolan a Skupic, roku 1975, začalo družstvo hospodařit na téměř 2500 ha půdy pod společným jménem JZD 1. Máj Bylany. Jejich pozemky se nacházely v katastrálním území obcí Bylany, Lány, Morašice, Janovice, Zbyhněvice, Skupice, Stolany, Sobětuchy, Vrcha, Rabštejská Lhota a Smrkův Týnec.⁴⁹ Sídlo zůstalo zachováno, novým předsedou byl zvolen Arnošt Buřval. Pěstování původních plodin bylo doplněno o česnek a heřmánek.

Život v družstvu se ale neomezoval pouze na práci. Velmi oblíbenými, se staly výměnné rekreace, zájezdy na Moravu a Slovensko, členové pořádali různé kulturní programy apod..

Jednota Bylanského, Skupického a Stolanského družstva vydržela „pouhých“ patnáct let. Roku 1990 se totiž oddělilo družstvo Skupic a zanedlouho je následovalo také Stolanské družstvo. V tom samém roce se Agricola zasloužila o vrácení některých pozemků jejich původním majitelům a poté se rozhodla uzavřít se všemi vlastníky

⁴⁹ www.bylany.cz

půdy nájemní smlouvy. Později získalo družstvo k obhospodařování pozemky ještě známého družstva Sempra Heřmanův Městec a tím se rozloha obdělávaných polí vyšplhala na úctyhodných 1000 ha.

Tím ovšem změny nekončí. Po roce 1990 došlo ještě k několika změnám v názvu družstva. Od 1. ledna 1991 do 3. prosince 1992 působila firma pod jménem Zemědělské družstvo 1. Máj a poté se na jeden rok přejmenovala na Družstvo Agricola 1. Máj. Další obchodní název zněl Družstvo Agricola, pod kterým firma působila do loňského září. V současnosti ho můžeme naléznout pod jménem Družstvo Agricola Bylany.

3.3.2. Základní údaje

Obchodní firma:	Družstvo Agricola Bylany
Sídlo:	Lány 97, 53701 Chrudim
IČ:	00124397
DIČ:	CZ00124397

Družstvo Agricola Bylany bylo založeno na ustavující schůzi dne 12.12.1990. Datum vzniku se pojí k 1.1.1991, kdy byla firma zapsána do obchodního rejstříku, vedeného u Krajského soudu v Hradci Králové. Zapisovaný základní kapitál činí 19 814 504 Kč. Aby se mohl kterýkoliv zájemce stát členem družstva, musel vložit základní vklad ve výši alespoň 10 000 Kč a zároveň se musel zavázat k tomu, že za případné ztráty bude ručit do výše 30 000 Kč.

Předsedou družstva se stal roku 1991 Ing. František Kopecký z Bylan, který svou funkci vykonává dodnes. Místopředsedou byl téhož roku zvolen Ing. František Zita z Morašic. V březnu 2003 ho vystřídal Štefan Balčák z Kozojed.

Jak již bylo řečeno výše, družstvo zastupuje předseda nebo místopředseda. Členové družstva Agricola Bylany, kterých je v současnosti zhruba 250, si stanovili, že „V případech právních úkonů, pro něž je předepsána písemná forma a obchodní zákoník vyžaduje podpisy alespoň dvou členů představenstva,⁵⁰ budou těmito členy do března 2003 Štefan Balčák a Josef Ventluka. Po nich oprávnění získali

⁵⁰ <http://www.info.mfcr.cz/ares/ares.html.cz>

Marie Heřmanová a Ing. Jaromil Mádlo a od září loňského roku má tuto pravomoc kterýkoliv z členů představenstva.

3.3.3. Předmět podnikání družstva

Družstvo bylo po svém vzniku, až do prosince 1992, oprávněné poskytovat různé práce a služby pro občany a organizace, provozovat maloobchodní i velkoobchodní činnost v oblasti zemědělských výrobků a potravin a také provozovat vlastní obchodní síť. Oprávnění vydávat cenné papíry mělo družstvo od roku 1991 do března roku 2003. V prosinci 1992 se předmětem podnikání stala výroba krmiv a krmných směsí.

V březnu 2003 se přidala oblast velkoobchodu a specializovaného maloobchodu, silniční motorová nákladní doprava, provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy, přípravné práce pro stavby a zemní práce.

V současnosti je předmětem podnikání:

- a) zemědělská výroba a zpracování zemědělských surovin
- b) pronájem vlastních výrobních prostředků jiným subjektům,
- c) výroba krmiv a krmných směsí,
- d) vedení účetnictví,
- e) obchodní činnost – koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej,
- f) velkoobchod,
- g) specializovaný maloobchod,
- h) maloobchod motorovými vozidly a jejich příslušenstvím,
- i) silniční motorová doprava nákladní,
- j) provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy,
- k) přípravné práce pro stavby,
- l) zemní práce.⁵¹

⁵¹ <http://www.info.mfcr.cz/ares/ares.html.cz>

3.4. Analýza konkrétního družstva

Samotné družstvo není moc velké. Má pouze 18 zaměstnanců, kteří zajišťují zejména vedení družstva a administrativu. Ostatní činnost mají na starosti jednotliví podnikatelé. Jsou jimi Milan Secký, František Kopecký a Štefan Kocián. Ti, na základě živnostenského oprávnění, hospodaří na družstevních pozemcích a provedené práce družstvu fakturují.

Družstvo má téměř 1600 ha pozemků, na kterých pěstuje řepku olejnou, pšenici, kukuřici, námel a cukrovou řepu.

Každoročně získává družstvo ze Státního rozpočtu a také ze Státního zemědělského intervenčního fondu nemalé dotace. Za posledních šest let to bylo především na podporu ozdravování polních a speciálních plodin.

Co se týče hospodaření, družstvu se velmi daří. Investuje do nových strojů a zařízení, buduje síť rozsáhlých skladů a jeho zisk rok od roku stoupá vysokým tempem. Může za to nejen modernější technika, kterou pronajímá živnostníkům, ale také oblasti podnikání, kterým se družstvo začalo nově věnovat. Velice výnosnou činností se stal především výkup obilí od drobných živnostníků, které družstvo skladuje v nedávno vybudovaných halách v obcích Lány, Bylany, Skupice a Nový Dvůr u Heřmanova Městce. Poté skoupené obilí prodává zejména do Německa.

3.4.1. Dotace poskytnuté ze Státního rozpočtu a Fondu

Jak ukazuje následující tabulka, družstvo za posledních deset let získávalo dotace nejen ze Státního rozpočtu, ale také ze Státního zemědělského intervenčního fondu. Celkem to bylo přes 10 mil. Kč. Největší částku, přes 4 mil. Kč získalo družstvo v roce 2001, z čehož téměř 2,5 mil. Kč šlo na pokrytí ztrát způsobených suchem v předchozím roce.

Období	Poskytnutá částka (Kč)	Účel použití
1999	371 052	Podpora na řešení dopadů spotřební daně u nafty
	698 516	Podpora aktivit podílejících se na udržování krajiny
2000	573 528	Vládní nařízení č. 344 – Zemědělská část
2001	81 692	Nákazový fond a dotace zemědělského pojištění
	2 470 701	Sucho 2000
	156 711	Podpora zlepšování zdrav. stavu pšenice ozimé, kvality řepky olejné
	1 354 252	Půda do klidu (Státní zemědělský intervenční fond)
2002	152 894	Podpora zlepšování zdravotního stavu polních plodin
	52 290	Podpora na úhradu zemědělského pojištění
	1 490 495	Půda do klidu (Státní zemědělský intervenční fond)
2003	130 451	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin
2004	2 148 636	TOP -UP
	86 596	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin
2005	102 000	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin
2006	10 854	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin
2007	78 726	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin
2008	115 650	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Tabulka 1 – Dotace poskytnuté ze SR

3.4.2. Dotace poskytnuté na Podporu ozdravování plodin

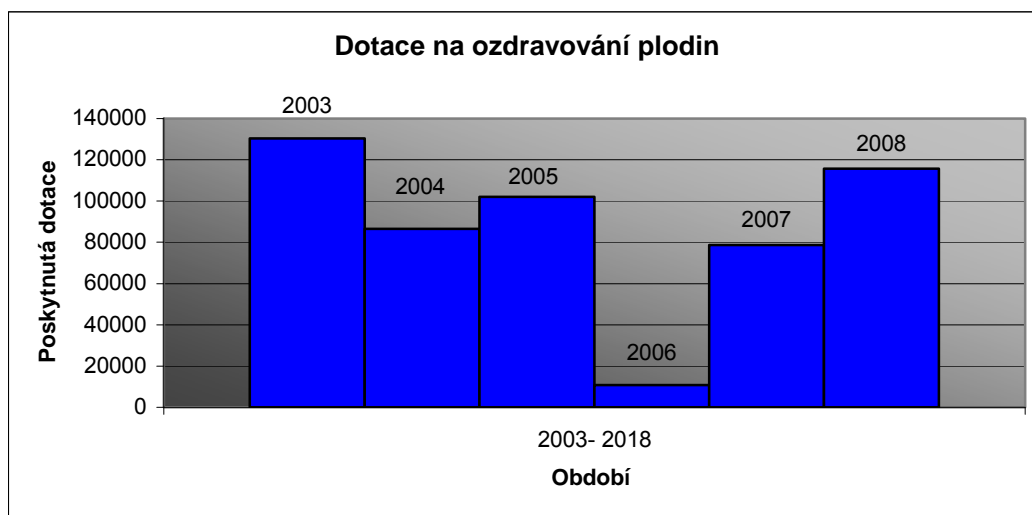
Tato tabulka ukazuje Dotace, které družstvo získalo v rámci programu na Podporu ozdravování polních a speciálních plodin, jenž se poskytují ze Státního rozpočtu. Nejvyšší částku stát uvolnil pro Družstvo Agricola Bylany v roce 2003, naopak nejnižší dotaci mu přiznalo o tři roky později, tedy v roce 2006.

Období	Poskytnutá částka (Kč)
2003	130 451
2004	86 596
2005	102 000
2006	10 854
2007	78 726
2008	115 650
Celkem	524 007

Tabulka 2 – Dotace na Podporu ozdravování plodin

3.4.3. Grafické znázornění poskytnutých dotací

Následující graf ukazuje výši dotací poskytnutých na ozdravování polních a speciálních plodin v letech 2003 až 2008.

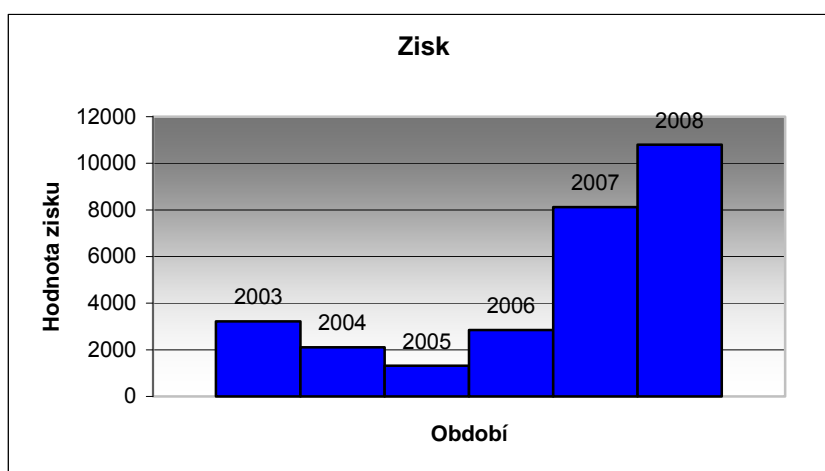
Graf 1 – Dotace na ozdravování polních a speciálních plodin

3.4.4. Zisk družstva

Přestože družstvo čím dál více investuje do nové, modernější techniky, na ziscích se to nijak negativně neprojevuje, ba naopak. Zisky totiž stoupají neuvěřitelným tempem, jak můžeme vidět v následující tabulce, kterou doplňuje graf. Velký rozdíl v hospodářském výsledku je v letech 2006 a 2007. Právě v tomto období se začalo družstvo věnovat výkupu a následnému prodeji obilovin ve větší míře. O rok později zisk znovu vzrostl a jak zatím naznačuje vývoj hospodaření v letošním roce, trend by měl pokračovat i nadále.

Rok	Výše hosp. výsledku (v tis. Kč)
2003	3 214
2004	2 103
2005	1 311
2006	2 855
2007	8 120
2008	10 788

Tabulka 3 – Zisk v letech 2003 – 2008

Graf 2 – Zisk v letech 2003 - 2008

3.5. Přílohy

3.5.1. Členové představenstva

Funkce	Jméno	Bydliště
Předseda družstva	Ing. František Kopecký	Bylany
Místopředseda družstva	Štefan Balčák	Kozojedy
Člen představenstva	Čeněk Bakeš	Morašice
Člen představenstva	Vladimír Rubeš	Chrudim
Člen představenstva	Vladimír Zykuda	Rozhovice
Člen představenstva	Eva Škodná	Morašice
Člen představenstva	Marie Heřmanová	Heřman. Městec
Člen představenstva	Marie Pilná	Bylany
Člen představenstva	Václava Faltysová	Rozhovice
Člen představenstva	František Ježek	Rozhovice
Člen představenstva	Václav Kopecký	Lány

Příloha 1 - Představenstvo

3.5.2. Výpis z obchodního rejstříku

Registrace – aktivní subjekt

Soud: 6 – Krajský soud v Hradci Králové
Spisová značka: DrXXV 26

IČ: 00124397
Obchodní firma: Družstvo Agricola Bylany
Právní forma: 205 – Družstvo
Sídlo: 53701 Lány 97
Stav subjektu: aktivní subjekt
Datum zápisu: 1.ledna 1991

Předmět podnikání:

- a) zemědělská výroba a zpracování zemědělských surovin
- b) pronájem vlastních výrobních prostředků jiným subjektům
- c) výroba krmiv a krmných směsí
- d) vedení účetnictví
- e) obchodní činnost - koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej
- f) velkoobchod
- g) specializovaný maloobchod

- h) maloobchod motorovými vozidly a jejich příslušenstvím
- i) silniční motorová doprava nákladní
- j) provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy
- k) přípravné práce pro stavby
- l) zemní práce

Ostatní skutečnosti:

Údaje o zřízení: Družstvo bylo založeno na ustavující členské schůzi konané dne 12.12.1990.

Kapitál

jmění: zapisované
vklad: 19 814 504 Kč
jmění: základní vklad
vklad: 50 000 Kč

Statutární orgán - představenstvo:

Předseda družstva:

Ing. František Kopecký, r.č. 440826/004
Bylany 48, PSČ 538 01
den vzniku funkce: 18.května 2007
den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Člen představenstva:

Čeněk Bakeš, r.č. 480110/026
Morašice 58, PSČ 538 02
den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Člen představenstva:

Vladimír Rubeš, r.č. 610626/0611
Chrudim IV, Pod Strání 1220, PSČ 537 01
den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Člen představenstva:

Vladimír Zykuda, r.č. 401020/045
Rozhovice 71
den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Místopředseda družstva:

Štefan Balčák, r.č. 450429/166
Kozojedy 68, PSČ 537 01
den vzniku funkce: 18.května 2007
den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Člen představenstva:

Eva Škodná, r.č. 406220/008

Morašice 69, PSČ 538 02

den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Člen představenstva:

Marie Heřmanová, r.č. 555221/1280

Heřmanův Městec, U Bažantnice 704, PSČ 538 03

den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Člen představenstva:

Marie Pilná, r.č. 486204/099

Bylany 86, PSČ 538 01

den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

člen představenstva:

Václava Faltysová, r.č. 456019/007

Rozhovice 11, PSČ 538 03

den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Člen představenstva:

František Ježek, r.č. 500310/145

Rozhovice 83, PSČ 538 03

den vzniku členství v představenstvu: 18.května 2007

Člen představenstva:

Václav Kopecký, r.č. 361003/011

Lány 86, PSČ 537 01

den vzniku členství v představenstvu: 22.října 2008

Způsob jednání za družstvo: Družstvo zastupuje navenek předseda, v době jeho nepřítomnosti místopředseda. K vytištěnému nebo napsanému názvu družstva připojí svůj podpis předseda, v době jeho nepřítomnosti místopředseda. V případech právních úkonů, pro něž je předepsána písemná forma a obchodní zákoník vyžaduje podpisy alespoň dvou členů předsednictva.⁵²

Příloha 2 - Výpis z obchodního rejstříku

⁵² www.justice.cz

Závěr

Jak je vidět z předchozího textu, celá práce je rozdělena do 3 částí. První část vymezuje základní pojmy a způsoby podnikání. Druhá část se zaměřuje na obchodní společnosti a poslední část se věnuje družstvům. Mým záměrem bylo v první řadě objasnit některé základní pojmy související s podnikáním a poté rozebrat podrobněji všechny typy obchodních společností a především družstvo.

Text týkající se obchodních společností bylo třeba rozdělit na 3 části. Pro Českou republiku jsou nejobvyklejší osobní a kapitálové obchodní společnosti, ale čím dál častěji se můžeme setkat také s nadnárodními formami společností. Může za to zejména snaha podnikatelů pronikat i na zahraniční trhy a nejjednodušší formou se pro některé z nich může jevit právě sloučení se společnostmi z jiných států.

Nejpodrobněji jsem se věnovala problematice družstev, jejichž kořeny sahají až do období průmyslové revoluce. Už v té době se lidé snažili spolupracovat a tím si zlepšovat své životní podmínky. Bojovali proti bezpráví a snažili se pomoci lidem kolem sebe. Prosazovali demokracii, nezávislost, rovnost všech a všude. Obdivuhodný je fakt, že se nevzdávali, přestože jejich snahy mnohdy skončily již v počátcích. Nakonec se jejich úsilí vyplatilo a došlo ke vzniku Mezinárodního družstevního svazu. Ten existuje, samozřejmě v pozměněné podobě, ještě v dnešní době. Zachovaly se také některé principy a znaky družstev.

Dnes družstva představují jeden ze způsobů podnikání. Jde o právnickou osobu, která má zajišťovat uspokojování potřeb svých členů, ale samozřejmě se také zakládá za účelem dosahování zisku. Ten ovšem, narozdíl od ostatních forem podnikání, nemusí být prioritou.

Pokud bychom měli mluvit konkrétně, můžeme říci, že spolupráce není Družstvu Agricola Bylany cizí. Družstvo vlastní pozemky a techniku, kterou pronajímá soukromým podnikatelům. Ti na oplátku obdělávají nejen své, ale i družstevní pozemky a v případě potřeby si, přesto, že jde o konkurenci, navzájem všichni vypomáhají.

Zdroje

Literatura

- 1) BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava. *Základy obchodního práva*. 2. přeprac. vyd. Praha : Prospektrum, 1998. 410 s. ISBN 80-7175-066-2.
- 2) KUBOVÁ, Jana. *Transformace zemědělských družstev*. Pardubice, 2001. 48 s. Univerzita Pardubice. Vedoucí bakalářské práce Kučera Jiří.
- 3) MALÝ, Zbyšek. *Družstva a jejich místo v tržní ekonomice*. Pardubice, 1995. 56 s. Univerzita Pardubice. Vedoucí bakalářské práce Volejníková Jolana.
- 4) NĚMCOVÁ, Lidmila, PRŮCHA, Václav. *K dějinám družstevnictví ve světě a v Československu*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1999. 44 s. ISBN 80-7079-887-4.
- 5) PEKÁREK, Milan. *Majetková účast občanů v družstvech a její právní aspekty*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1999. 233 s. ISBN 80-210-21145-4.
- 6) ŠTĚPÁNOVÁ, Petra. *Družstva a družstevnictví*. Pardubice, 2001. 60 s. Univerzita Pardubice. Vedoucí bakalářské práce Kučera Jiří.
- 7) ZÁVITKOVSKÁ, Lucie. *Historický vývoj Mezinárodního družstevního svazu*. Praha, 2008. 86 s. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí diplomové práce Mgr. Vladimíra Vávrová. Dostupný z WWW: <http://www.dacr.cz/_dokumenty/doc/v/lucie_zavitkovska_historicky_vyvojMDS_diplomova_prace.doc>.
- 8) ZÁVURKA, Milan, SEDLÁČEK, Josef. *Úvod do obchodního práva*. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 72s. ISBN 978-80-7194-973-2

Internetové zdroje

- 1) DOLECEK. *Www.businessinfo.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nadnarodni-formy-spolecnosti-eas-opu/1000818/50052/#b3>>.
- 2) DOLEČEK. *Www.business.center.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nadnarodni-formy-spolecnosti-sce-opu/1000818/50053/>>.

- 3) DOLEČEK. *Www.businessinfo.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-02-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nadnarodni-formy-spolecnosti-opu/1000818/50050/#b2>>.
- 4) DOLEČEK. *Www.businessinfo.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-02-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nadnarodni-formy-spolecnosti-eas-opu/1000818/50052>>.
- 5) *Http://wwwinfo.mfcr.cz/* [online]. [2009] [cit. 2009-06-12]. Dostupný z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz>.
- 6) *Http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz* [online]. c2009 [cit. 2009-07-11]. Dostupný z WWW: <http://adisreg.mfcr.cz/cgi-bin/adis/idph/int_dp_prij.cgi?id=1&pocet=1&fu=&OK=+Search+&ZPRAC=RDPHI1&dic=00124397>.
- 7) *Http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz* [online]. c2009 [cit. 2009-07-11]. Dostupný z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ares/darv_or.cgi?ico=00124397&jazyk=cz&xml=1>.
- 8) *Http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz* [online]. c2009 [cit. 2009-07-11]. Dostupný z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ares/darv_res.cgi?ico=00124397&jazyk=cz&xml=1>.
- 9) *Http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz* [online]. c2009 [cit. 2009-07-11]. Dostupný z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ares/darv_rzp.cgi?ico=00124397&jazyk=cz&xml=1&rozsah=0>.
- 10) *Http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz* [online]. c2009 [cit. 2009-07-11]. Dostupný z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ares/darv_szr.cgi?ico=00124397&jazyk=cz&xml=1>.
- 11) HUDCOVÁ. *Www.osnoviny.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-05-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.osnoviny.cz/koncept-socialni-a-solidarni-ekonomiky-model-socialniho-podniku-a-socialni-firmy>>.
- 12) *Www.agisreg.mfcr.cz* [online]. [2009] [cit. 2009-04-12]. Dostupný z WWW: <http://adisreg.mfcr.cz/cgi-bin/adis/idph/int_dp_prij.cgi?id=1&pocet=1&fu=&OK=+Search+&ZPRAC=RDPHI1&dic=00124397>.
- 13) *Www.business.center.cz* [online]. c1998-2009 [cit. 2009-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/formypodn/sro/shrnuti.aspx>>.

- 14) *Www.business.center.cz* [online]. c1998-2009 [cit. 2009-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/formypodn/vos/shrnuti.asp>>.
- 15) *Www.business.center.cz* [online]. c1998-2009 [cit. 2009-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pojmy/>>.
- 16) *Www.bylany.cz* [online]. c2006 [cit. 2009-01-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.bylany.cz/index.php?stranka=zd>>.
- 17) *Www.cedr.mfcr.cz* [online]. c1998-2009 [cit. 2009-04-06]. Dostupný z WWW: <http://cedr.mfcr.cz/cedr3i_internet_409/default.aspx?ico=124397>.
- 18) *Www.coop.cz* [online]. c2001-2004 [cit. 2009-05-10]. Dostupný z WWW: <http://www.coop.cz/magazin/3_2004/historie_druzstevnictvi.html>.
- 19) *Www.czso.cz* [online]. c2009 [cit. 2009-06-12]. Dostupný z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ares/darv_res.cgi?ico=00124397&jazyk=cz&xml=1>.
- 20) *Www.dacr.cz* [online]. c2002-2009 [cit. 2009-07-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.dacr.cz/mds.php>>.
- 21) *Www.farmar.mze.cz* [online]. c2006 [cit. 2009-06-11]. Dostupný z WWW: <<https://farmar.mze.cz/szr/SZR3PFV004.ASP?SUBJEKTID=1000004137>>.
- 22) *Www.justice.cz* [online]. [1997-2009] [cit. 2009-06-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=sbirka&sysinf.@strana=documentList&vypisListin.@cEkSub=142172>>.

Zákony

- 1) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- 2) Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů